

מדיניות ועדת האתיקה המחוזית	מדיניות מס' 2.009
תאריך פרסום: 30.4.2020	ביטול תלונה ושיבוש הליכי הבירור

מדיניות הוועדה בעניין ביטול תלונה ושיבוש הליכי הבירור

א. כללי

1. תפקידה של ועדת האתיקה הוא לשקוד על טוהרו של המקצוע ולשם כך הוסמכה בחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961, להגיש קובלנה לבית דין משמעתי בשל עבירת משמעת, בין ביזמתה ובין על פי תלונת אדם אחר.
2. לצד סמכות זו וכפועל יוצא ממנה, רשאית הוועדה לגנוז תלונה או ידיעה על עבירת משמעת בשל אחת או יותר מעילות הגניזה המפורטות בנוהל הוועדה מס' 1.002, ורשאית היא מהטעם שנסבות העניין בכללותן אינן מתאימות לנקיטת הליכים משמעתיים לצרף להודעת הגניזה אזהרה לנילון על פי הנוסח שבנספח ב'.
3. מעת לעת נדרשת הוועדה להחלטה בתיקי תלונה בהם פונה המתלונן מיוזמתו, או בהמשך להסדר אליו הגיע עם הנילון, ולעיתים אף בהתערבות בית המשפט, בבקשה לביטול תלונתו.
4. בתיקים אלו מתעוררת השאלה באשר למידת המשקל שיש לתת לטעם זה בהחלטה אם יש מקום להעמיד לדין את הנילון ואם לאו בגין התלונה, וזאת לאור הקביעות בעמ"ע (י-ם) 14820-12-16 עו"ד עדיאל משאלי נ' לשכת עורכי הדין מחוז תל אביב וכן לאור ההלכות שקבעו כי אין בביטול התלונה כדי לחייב את הוועדה (ר' לעניין זה על"ע 1209/06 בקסט נ' הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב וכן על"ע 3572/06 הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין נ' יונתן בוטח).
5. עוד מתעוררת השאלה באשר לנסיבות שהובילו את המתלונן לבקש את ביטול תלונתו, לרבות החשש בדבר השפעה פסולה עליו מצד הנילון בהקשר זה.

ב. שיקול דעת הוועדה בגניזת תלונה בשל בקשת מתלונן לביטול תלונתו

6. בקשת מתלונן לביטול תלונתו עשויה להוות שיקול לסגירת התיק מהטעם לפיו נסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין, ואולם לאור מטרות ההליך המשמעתי - שענינם בדימוי ובכבודו של המקצוע ובאמון שהציבור בכללו וציבור הלקוחות בפרט רוחש לקהיליית עורכי הדין, לא תהווה בקשת המתלונן כשלעצמה סיבה יחידה להחלטה, אלא תצורף לשיקולים נוספים בהם:
א. חומרת העבירה - במסגרת שיקול זה, בעבירות חמורות בהן השמירה על טוהר המידות ועל כבוד המקצוע מחייבים זאת, יינתן משקל נמוך לחזרתו של המתלונן מהתלונה;

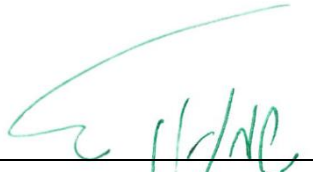
- ב. **הישנות תופעת ביטולי תלונות** - במסגרת שיקול זה, כאשר מתגלה בפני הוועדה תופעה של ריבוי תלונות כנגד נילון מסוים, ומנגד הגשת בקשות ביטול מצד מתלוננים רבים (לעתים לצד הסדרים כספיים), עלול הדבר ללמד על דפוס בעייתי בהתנהלותו. במסגרת שיקול זה האינטרס הציבורי שבהמשך ניהול ההליך גובר על האינטרס האישי של המתלונן או של הנילון בסיום הפרשה;
- ג. **עיתוי ביטול התלונה ונסיבותיה** - במסגרת שיקול זה יינתן משקל גבוה לביטול המתבקש סמוך להגשת התלונה, לעומת כזה שיתבקש לאחר הימשכות הליכי בירור התלונה, ואשר לעיתים מקורו בהרמת ידיים וחוסר אמון בהליך המשמעותי. במסגרת זו ייבחנו נימוקיה הפרטניים של בקשת ביטול התלונה;
- ד. **הערך החברתי המוגן שבעבירה** - במסגרת שיקול זה, בעבירות בהן הערך החברתי המוגן היחיד הוא בהגנה על אופייה של מערכת היחסים שבין הנילון לבין המתלונן כלקוח, כצד שכנגד, כחבר למקצוע או כגוף או רשות מרשויות המדינה, יינתן משקל משמעותי לבקשתו של מתלונן לחזור בו מתלונתו;
- ה. **דיות ראיות** - במסגרת שיקול זה, בעבירות בהן המסכת הראייתית שנאספה בתיק נשענת רובה ככולה על אמירותיו של המתלונן, ללא ראיות אובייקטיביות חיצוניות, תיבחן השפעת האפשרות לחוסר שיתוף פעולה של המתלונן עם ההליך בשל ביטול התלונה על ידו, על האינטרס שבהמשך ניהול ההליך.

ג. מדיניות הוועדה בקשר עם מעורבות הנילון בבקשת ביטול התלונה

7. **כידוע, עבירות של שיבוש הליכי הבירור המשמעותי פוגעות בטוהר ההליך השיפוטי וביסודות הבסיסיים ביותר שפעליהם הוא מושתת. חוק העונשין, התשל"ז-1977 מונה מספר עבירות של שיבוש הליכי חקירה ומשפט, ובהן הדחה בחקירה.**
8. **לפי סעיף 245 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, המניע אדם, או מנסה להניעו, שלא למסור הודעה בחקירה על פי דין, או למסור הודעת שקר, או לחזור בו מהודעה שמסר - דינו חמש שנות מאסר; ואם עשה כן בדרך של מרמה, הטעיה, כוח, איומים, הפחדה, מתן טובת הנאה או כל אמצעי פסול אחר - דינו מאסר לשבע שנים.**
9. **למען הסר כל ספק, הוועדה מוצאת לנכון להבהיר כי בדומה להליך חקירה במשטרה - למן הרגע בו נודע לעורך הדין על דבר התלונה נגדו, אין הוא יכול לבוא בדברים עם המתלונן בעניין התלונה, בין בעצמו ובין באמצעות אחר, אלא באישור של ועדת האתיקה, אחרת עלול הדבר להיחשב כשיבוש של הליכי בירור התלונה נגדו וכעבירה אתית של התנהגות שאינה הולמת עורך דין.**
10. **בשל החומרה הנודעת לעבירות מעין אלו, ולאור העובדה כי לביצוען יש השלכה על מהימנותו של עורך הדין באופן החורג מן ההליך הפרטני בגינו הוגשה התלונה, מוצאת לנכון הוועדה להבהיר כי בתיקים בהם יתעורר חשש כאמור לשיבוש הליכי הבירור, תפתח הוועדה בהליך בירור משמעותי עצמאי, ובמקרים המתאימים ייעשה הדבר במקביל לעדכון משטרת ישראל ושיתוף פעולה עמה.**

ד. תחולה

11. פרסום מדיניות זו נועד להבהיר את הקווים המנחים להפעלת שיקול דעתה של הוועדה בכל הנוגע למשקל שניתן לבקשת מתלונן לבטל את תלונתו, כמו גם בנוגע למקרים בהם יתעורר חשש לשיבוש הליכי הבירור המשמעותי, אך אין בו כדי לחדש או לשנות מהמצב המשפטי הקיים ערב פרסומו, ותחולתו הנה כלפי כל הליך בירור משמעותי תלוי ועומד.

שמעון כץ, עו"ד
יושב ראש ועדת האתיקה